METSÄTALOUS

Perinteiselle avohakkuulle ja kuusenviljelylle kaivataan vaihtoehtoja erityisesti pohjoisessa. **ERIKOISTUTKIJA HANNU HÖKKÄ, METSÄNTUTKIMUSLAITOS**

JERE LAUHA

Eero Vahvaselkä esittelee tuhtia tukkikuusikkoa halkovaa pientä puroa. Hakkuuaukolta puhalteleva tuuli on kaatanut jo pari runkoa uoman tukkeeksi.

Vapo jatkoi maakauppoja

Metsähallitus osti Vapolta Ilomantsin kunnan Mekrijärven kylässä sijaitsevan Puohtiinsuon. Myydyn suon pinta-ala on 274 hehtaaria.

Vuonna 2012 Vapo myi usealla eri kaupalla valtiolle soita yhteensä 1 345 hehtaaria. Nyt tehty kauppa nosti yhteismäärän jo yli 1 600 hehtaariin.

Ympäristöministeriö ja Vapo käynnistivät vuosi sitten neuvottelut 14 Vapon omistaman luontoarvoltaan merkittävän suoalueen myymisestä tai vaihtamisesta sellaisiin suoalueisiin, jotka ovat menettäneet luontoarvonsa.

Neuvotteluja on käyty kaikkiaan 2 300 hehtaarista Vapon omistamia suoalueita. Neuvottelut jäljellä olevista kohteista jatkuvat.

Ensimmäiset kaupat syntyivät syyskuun lopulla. Tuolloin valtio osti suojeluun kaksi arvokasta suoaluetta, Outokummun Viurusuon ja Hyvinkään Kurkisuon. Kooltaan alueet ovat yhteensä 690 hehtaaria.

Vapo Oy:n toimitusjohtaja **Tomi Yli-Kyyny** on tyytyväinen, että neuvottelut suojeltavien suokohteiden kaupoista ovat edenneet hyvin.

”Tehdyt kaupat ovat uuden toimintastrategiamme mukaisia. Tuotamme asiakkaillemme turvetuotteita ympäristönäkökohdat huomioon ottaen, ja uudet turvetuotantoluvat suunnataan luontoarvonsa menettäneille soille”, Yli-Kyyny sanoo.

Vapo lupaa ympäristösitoumuksissaan kohdistaa turvetuotantoa ojitetuille soille sekä vähentää ja tarkkailla tuotantosoiden vesistökuormitusta.

MT

METSÄSTÄ LYHYESTI

Metsämaan hinta laskee Ruotsissa

Metsämaan keskihinta kääntyi laskuun ensimmäisen kerran 15 vuoteen Ruotsissa, kirjoittaa ruotsalainen ATL-sanomalehti.

LRF:n tilastojen mukaan metsän keskimääräinen metsäkuutiometrihinta on 45 euroa. Vaihteluväli on suuri esimerkiksi maan eri alueiden välillä.

Hintojen odotetaan jatkavan pienoista laskuaan.

Hyvin hoidettu metsä on yhä helppo myydä korkeaan hintaan alueelta, missä tarjonta on vähäistä. Susien suuri määrä ja vähäinen riistan määrä vähentävät kiinnostusta metsätiloja kohtaan.

Eniten hinnat laskivat Pohjois-Ruotsissa. Halvimmillaan metsää on myyty Norrbottenin ja Västerbottenin lääneissä 26 eurolla metsäkuutiometriltä.

Kalleimpia kauppoja on solmittu Skånen, Hallandin ja Blekingen alueilla noin 67 eurolla metsäkuutiometriltä.

Metsäkuutiometri on kasvavasta puusta Ruotsissa käytettävä mittayksikkö, joka sisältää kuoren sekä latvuksen.

Rottneros teki voittoa

Ruotsalainen pitkäkuituisen sellunvalmistaja Rottneros teki viime vuonna noin 700 000 euroa liikevoittoa.

”Kyseessä ei ole mikään huipputulos, mutta olemme iloisia, että teimme kuitenkin voittoa”, sanoo konsernijohtaja **Ole Terland.**

Terlandin mukaan havusellun kysynnän kasvu lisää kapasiteetin käyttöä ja sellun hinnan pitäisi jatkaa nousuaan.

Yhdysvallat vastustaa tulleja

Yhdysvallat vastustaa EU:n suunnitelmia asettaa amerikkalaiselle etanolille sakkotulleja, kirjoittaa ATL-sanomalehti.

Euroopan unionin komission mukaan amerikkalaisia etanolinvalmistajia tuetaan taloudellisesti, mikä vääristää kilpailua.

Hakkuun rajoittaminen yllätti ostajan

Haukivuorelainen Eero Vahvaselkä osti joulukuussa Vapolta 27 hehtaaria metsää. Kun hän alkoi tuumailla leimikkoa palstan lihavimpaan tukkikuusikkoon, metsäkeskus ehätti kieltämään hakkuun.

MIKKELI (MT)

Palstan läpi kulkeva pieni, mutkitteleva puro estää hakkuut viiden metrin etäisyydellä molemmilta puoliltaan. Purot ja norot lasketaan metsälain kymmenennen pykälän mukaisiksi erityisen tärkeiksi elinympäristöiksi, eli niin sanotuiksi kymppikohteiksi.

Näin ollen **Eero Vahvaselkä** ei saa toteuttaa kuviolle mielimäänsä avohakkuuta.

”Metsänhoitoyhdistyksen kanssa sain neuvoteltua jonkinmoisen kompromissin, että 60 kiintokuutiota voin hakata”, hän kertoo.

”Kuviolla olisi nelisensataa motin kokoista runkoa.”

Tuulenkaadot tukkivat puron

Vahvaselälle on kerrottu, että puron varrella kasvaa lajeja, jotka tarvitsisivat enemmän valoa, ja siksi varovainen poimintahakkuu on sallittu.

Yhteensä suojeltavaa aluetta kertyy puolitoista hehtaaria.

Aivan puron vierille ulottuu hakkuuaukko.

Sieltä puhaltava tuuli on kaatanut pari kuusta puroa tukkimaan.

Vahvaselkä esitti, että tekisi rungoista polttopuuta, mutta ajatus ei saanut vastakaikua. Runkoja ei saa poistaa sijoiltaan.

”Syksyn sateilla puro oli äärriään myöten täynnä. Pelottaa, että alue alkaa soistua nyt kun nuo rungot tukkivat uoman.”

Ei mainintaa kauppakirjassa

Vahvaselkä harmittelee kymppikohteen vaikutusta hakkuutuloihin. Hän ei silti vaadi korvauksia tai kaupan purkamista.

”Kyllä siitä oli kaupanteossa jotain puhetta, mutta ei jäänyt tarkemmin mieleen.”

Mies ihmettelee, ettei kauppakirjassa tai rasitustodistuksessa mainita asiasta mitään.

MTK:n lakimiehen **Tommi Siivosen** mukaan myyjä on vastuussa, vaikka ei olisikaan ollut asiasta tietoinen.

”Myyjä vastaa yksiselitteisesti myös niin sanotuista piilevistä virheistä.”

Hänen mukaansa mahdollinen kymppikohde kannattaa kirjata kauppakirjaan. Jos ostaja väittää, ettei hänelle ole kerrottu asiasta, todistustaakka on myyjällä.

Vapo selvitti asian nopeasti

”Nämä ovat kahdenvälisiä kauppoja, emmekä mielellämme kommentoi yksittäisiä kauppoja julkisuudessa”, kertoo Vapon maankäyttöpäällikkö **Antti Ala-Fossi**.

Vaposta on oltu yhteydessä Vahvaselkään ja selvitetty asia hänen kanssaan. Ala-Fossi lupaa, että kaikki epäselvät asiat saavat tulevaisuudessakin vastauksen.

”Tarkoituksenamme on, että kaikki kauppaan vaikuttavat tekijät kyllä tuodaan ilmi.”

Hänen mukaansa kymppikohteita ei juurikaan ole osunut yhtiön myymille maille. Sellaisen mainitsemista kauppakirjassa hän pitää hyvänä asiana.

”Ei siitä mitään haittaakaan ole. Kyllähän se selkeyttää asiaa molemmille osapuolille”, Ala-Fossi sanoo.

Suojelun alta peltomaaksi

Vahvaselkä on pohdiskellut myös vaihtoehtoa, jos kuviota ei saa hakata.

”Entäs jos raivaisin tämän pelloksi?”

Laillista estettä pellonraivaukselle ei ole, koska maankäytön muuttuessa metsälaki ei enää koskisi aluetta. Edes erityisen tärkeä elinympäristö ei vaikuta asiaan.

Metsänkäsittelyn mahdollisuuksia tarkastellaan uudestaan kymmenen vuoden päästä. Vahvaselkä naurahtaa, että silloin kaikki puut ovatkin jo varmaan nurin.

ANTTI HIRSAHO

Raskaat rekat rasittavat teitä

Yksityisteiden tiekunnat ovat huolissaan puurekkojen painon kasvattamisesta. Nykyistä suuremmat puukuormat rasittavat teitä, jotka ovat jo nyt kovilla.

”Ajoneuvojen suurimpien painojen ja mittojen radikaali nostaminen täytyy ottaa huomioon tienpidossa ja sen rahoituksessa. Muuten tiet ja niiden sillat murenevat käsiin”, varoittaa Suomen Tieyhdistyksen toimitusjohtaja **Jaakko Rahja**.

Vireillä olevan asetusmuutoksen mukaan raskaiden ajoneuvojen suurin sallittu kokonaispaino voi nykyisen 60 tonnin sijasta olla 76 tonnia. Muutos parantaa kuljetusten kilpailukykyä.

”Elinkeinoelämän hyötyä ei saa maksattaa yksityisteiden tienpitäjillä eikä sillä, että valtion maanteiden entuudestaankin rapistuva kunto suorastaan romahtaa”, painottaa Rahja.

Tieyhdistys vaatii, että maanteiden rahoituksen tasoa nostetaan, jotta heikkokuntoisia siltoja ja päällysteitä voidaan korjata. Päätös tulee tehdä samaan aikaan kuin päätetään rekkapainoista.

Mittojen nostosta aiheutuvat kustannukset on arvioitu lähes sataan miljoonaan euroon.

”Kiusallista on, että tuota suurempi tienpidon rahoitusvaje on jo entuudestaan olemassa, mikä näkyi vaikkapa viime kesänä päällysteiden surkeassa kunnossa.”

Rahjan mukaan yksityisteiden valtionavustusta tulee nostaa asetusmuutoksen takia 20 miljoonaa euroa vuodessa ja suunnata raha nimenomaan siltojen ja isojen rumpujen korjaamisiin, että ne kantaisivat uudet jättirekat.

MT

Metsäviennin hinnat laskussa

Metsävienti on vetänyt viimevuotiseen tahtiin, mutta vientihinnat ovat jälleen joustaneet. Tuoreimmat tilastot ovat lokakuulta, jolloin metsäteollisuuden tärkeimpien vientituotteiden hinnat olivat laskussa.

Metsävienti on sujunut jo useamman vuoden ajan surkeasti lähes kaikilla mittareilla. Viime vuoden tammi–lokakuussa viennin vauhti jäi lähes viidenneksen keskimääräistä heikommaksi, kertoo Metsäntutkimuslaitos.

Tammi–lokakuussa metsäteollisuuden viennin arvo laski 9,2 miljardiin euroon. Edellisvuodesta viennin arvo heikkeni viisi prosenttia.

Paperin vienti oli viime vuonna seitsemän prosentin laskussa

Metsäteollisuuden vienti

Tammi–lokakuu 2012/2011

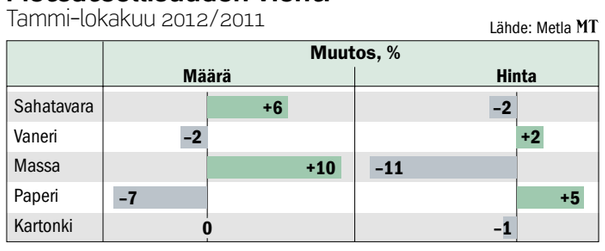

Paperin heikon kysynnän vastapainoksi muille metsäteollisuuden tuotteille riitti kysyntää. Sahatavaran vienti oli määrällä mitaten kuuden ja massan kymmenen prosentin kasvu-uralla tammi–lokakuussa.

Vaikka vienti ja sen arvo kasvoivat, tuotteiden hinnat olivat silti laskussa.

Tuorein tilastokuukausi on siis lokakuu. Silloin metsäteollisuuden vienti kipusi 0,98 miljardiin euroon, mikä oli vuoden toiseksi paras noteeraus.

JARMO PALOKALLIO

Metsähallitukselle 110 miljoonan tavoite

Maa- ja metsätalousministeriö odottaa Metsähallitukselta 110 miljoonan euron tulosta tältä vuodelta. Tulostavoite lähtee siitä, että Metsähallituksen puunmyynnit säilyvät ennallaan.

Tulostavoitteeksi annettu 110 miljoonaa ei kuitenkaan riitä valtiolle, vaan hallitusohjelman mukaisesti Metsähallitukselta halutaan tältä vuodelta valtion kassaan 120 miljoonaa euroa.

”Erotus imaistaan Metsähallituksen voitonjakokelpoisesta vapaasta pääomasta”, kertoo ylimetsänhoitaja **Matti Heikurainen** maa- ja metsätalousministeriöstä.

Heikuraisen mukaan vapaat pääomat riittävät nykyisellä vauhdilla vielä muutaman vuoden, ehkä vuoteen 2016 asti.

Ministeriön mukaan tulostavoite on mitoitettu niin, että Metsähallitus voi saavuttaa myös luonnon monimuotoisuuteen, virkistyskäyttöön, työllisyyteen sekä porotalouteen ja saamelaiskulttuuriin liittyvät yhteiskunnalliset velvoitteensa.

”Tulostavoitteen nostaminen edistää erityisesti pohjoisen ja itäisen Suomen työllisyyttä. Puita istutetaan, taimikoita hoidetaan, puuta korjataan ja kuljetetaan sekä paljon muuta. Samalla tuotetaan raaka-ainetta puuta jalostavalle teollisuudelle”, ministeri **Jari Koskinen** (kok.) summaa.

Metsämaata on päätetty myös myydä aiempaa enemmän, mutta vain sellaisilta alueilta, joilla ei ole todettuja luontoarvoja tai joilla ei ole tarkoituksenmukaista käyttöä valtiolle.

Lisäksi Metsähallitus panostaa metsänhoitoon ja tienrakennukseen. Kaikkien Metsähallituksen liiketoimintojen odotetaan olevan voitollisia kuluvana vuonna.

MT

Nuoria metsiä hoidettiin kemeralla

Lähes puolet kestävän metsätalouden rahoitustuesta (kemera) myönnettiin nuoren metsän hoitoon. Tukea maksettiin viime vuonna yhteensä lähes 84 miljoonaa euroa.

Suurin osa tuesta myönnetään yksityisille metsänomistajille metsänhoito- ja perusparannustöiden tukemiseen. Kemerahakemuksia siirtyi maksettavaksi tänä vuonna 11 miljoonan euron verran.

Lähes puolet, noin 44,6 miljoonaa euroa, kului nuoren metsän hoitoon sekä energiapuun korjuuseen ja haketukseen. Haketustukea maksettiin haketta tuottaville toimijoille ja maanomistajille ennätykselliset 10,7 miljoonaa euroa.

Metsänuudistamistukia maksettiin 9,3 miljoonaa euroa. Uudistamistukea myönnetään luonnontuhojen, esimerkiksi myrskyn, aiheuttamien aukeiden metsittämiseen.

Kemeratuella hoidettiin nuorta metsää.

Tälle vuodelle siirtyvien maksatusten määrä puolittui. Väheneminen johtui siitä, että uusien suunnitelmallisten hankkeiden hyväksymistä rajoitettiin valtion budjetissa erittäin voimakkaasti.

MT

Kuusen taimettuminen pienaukkoihin onnistui Tervolassa

Metsäntutkimuslaitos Metla vertasi Tervolassa luontaisen uudistamisen onnistumista pienillä aukoilla ja avohakkuualoilla. Pienaukot taimettuivat huomattavasti paremmin kuin avohakkuualat.

Vuonna 1961 ojitetun ohutturpeisen lehtokorven uudistuskypsiin kuusikkoihin hakattiin 33 pienaukkoa talvella 2004–2005. Ympyränmuotoisten aukkojen läpimitta oli 5, 10 tai 15 metriä.

Neljä avohakkuualaa olivat pinta-alaltaan 0,25–0,37 hehtaaria.

Vuoden 2010 keväällä pienaukoilla oli keskimäärin 15 500 tainta hehtaarilla, kun taimimäärä avohakkuualoilla jäi 6 700:aan.

Vakiintuneen taimiaineksen eli yli kymmensenttisten taimien määrä oli vastaavasti 5 050 ja 1 200 kappaletta hehtaarilla.

Luontainen uudistaminen sopii turvemaille

”Merkittävä osa korpiojitusalueiden puustoista on lähestymässä uudistamiskypsyyttä. Perinteiselle avohakkuulle ja kuusenviljelylle kaivataan vaihtoehtoja erityisesti pohjoisessa, missä kannattava puuntuotanto ei välttämättä kestä suuria metsikön perustamiskustannuksia”, Metlan erikoistutkija **Hannu Hökkä** toteaa.

Tämän ja aiemman tutkimustiedon valossa edellytykset korpikuusikoiden luontaiselle uudistamiselle ovat hyvät.

”Tässä tutkimuksessa ei selvitetty alikasvostaimien elpymiskykyä eikä uusien taimien kasvunopeutta, joten pienaukkouudistamisen soveltumisesta käytännön uudistamismenetelmäksi ei näiden tulosten pohjalta ole vielä selvää kuvaa.”

Pienaukkojen muokkaus tarpeetonta

Tervolassa tutkittiin myös maanmuokkauksen vaikutusta taimettumiseen.

Osa pienaukoista ja avohakkuualoista muokattiin kesäkuussa 2005 kaivurilaikutuksena, jossa kaivinkoneen kauhalla poistettiin pintakasvillisuus ja pintaturve 5–10 sentin syvyydeltä.

Muokkaamattomalle pienaukolle tuli selvästi parhaiten taimia, kun taas avohakkuualalla pintakasvillisuus rehevöityi voimakkaasti hakkuun jälkeen.

Tulosten perusteella korpien pienaukoilla maata ei siis kannata muokata, Hökkä toteaa.

SUVI NIEMI

Voit kommentoida juttua Maaseudun Tulevaisuuden verkkolehdessä osoitteessa *www.maaseuduntulevaisuus.fi.*